

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXXIV

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XXXIV.

DE PIPERE, PLANTAGINE,
Pimpinella, Potentilla, Paride
& Papyro.

Piper nigrum ac rotundum gignitur, à quibusdam infirmis viticulis. Hæ ad fastigium vicinarum arborum altiori complexu scandunt. Vvarum labruscæ modo profertur racematim. Confertius virens, donec siccetur; quod dum fuerit, (sit in Octobri) decerpitur & sub ferventi Sole tegetibus palmeis expansum torretur, quousque nigrescat, & evadat rugosum. *Mathiol. lib. 2. Diosc. c. 153.* Majoris Plantaginis radix facculo inclusa, & regioni cordis cum filo adaptata à peste præservat. Certissimum remedium *Scoltrius epist. 268, ex Monavio* recenset. Pimpinella Chabæ Regis inventum est: hac 15000 Vngarorum sibi post prælium relicta vulnerata, sanavit. *Clus. in Nomen. Pannon.* Solutam aqua calida febrim continuam sanare, compertum est. Contra Hydrophobiam tantam vim obtinere, ut quicumque eam aliquot diluculis, vel in acetariis, veluti alio modo post demorsum usurperet, nihil incommodi sentiat, *Fernelius* reliquit. Potentilla pedum plantis manuumque volis admota, quarumcunque febrim remittit calores. *Mathiol. in l. 5. c. 37.* Paridis acino semen colligitur, cui excellens contra veneficia vis est. Obrepserat quibusdam morborum diurnitate stulticia, veneficio malo quibusdam; hi hausto herbæ ad vigesimum diem semine, drachmæ pondere, pristinae sanitati restituti sunt. Papyrus nascitur in palustribus Ægypti, aut quiescentibus Nili aquis, ubi evagata stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum, brachiali radice obliquæ crassitudine, triangulari lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine, in gracilitatem fastigiatum, thyrsi modo cacumen includens. *Plin. 13. c. 11.* Ægyptii è biblo exampurato papyri vertice navium compages faciebant

bant introsum, ex eodem & vela & calceos, *Herodot. lib. 2.* Calceis his soli utebantur Sacerdotes, ut *Aristides* scribit. Inferiorem partem cubiti longitudine & vendere & comesse solebant, eximia quadam suavitate cum in furno torrentur. Primus hic Ægyptiis cibus, hinc originis Index fasciculi, papyracei pictura. *Dalechamp. ad lib. 13. Plin. c. 11.*

CAPUT XXXV.

DE QUERCU, RHABAR-
baro, Rapo & Rore Solis.

IN Mauritania *Quercus* oblongam ferunt glandem, sapore dulciore, & delicatiore, quam Castanea. *Scalig. exerc. 181. f. 26.* Littoris sinus Pucici tractus saxeus est, bituminosis glebis. Adnascuntur illis pallidæ arbusculæ, vix ad pedis altitudinem. *Quercus* eis & buxi species, sed sine radice. Vidit *Scaliger* enodem & rectam pedum septuaginta quinque longitudine. Tringinta pro illa offerebantur Coronati. *Scalig. exerc. 166.* Paulo supra *Cauchos* ingentes ad littora lacuum duorum fuisse memorat *Plin. lib. 16. cap. 1.* quæ suffossæ fluctibus aut propulsæ flatibus vastas complexu radicum Insulas secum auferbant; atque ita libræ stantes navigabant, ingentium ramorum armamentis. Sæpe territis classibus Romanis, cum velut industria fluctibus agerentur, in proras stantium noctu. In Thuriño agro nunquam folia demittebat una, ante mediam nunquam geminabat ætatem. *Rhabarbarum* in sola provenit China, inde per *Usbechen* in Turciam, hinc Venetias transfertur. Insignes ejus vites commemorantur, & hydropici adfertur exemplum; qui cum in summo fuisset periculo, *Rhabarbari* fortuito usu, non tantum à morbo liberatus est, sed etiam ad primum pervenit senium. *Adolphus Occo in Scoltii Epist.* Influxerat eidem lethale servus vulnus post morbum, & quarto vel septimo die moriturum sperabant *Chyturgi*: Convaluit, & quod evaserit, *Rhabarbari* usui post